

Nr 187.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändringar i 1947 års allmänna tjänste- och familjepensionsreglementen m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(5:e avd.)

I proposition nr 205 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för den 31 mars 1952, föreslagit riksdagen att *dels* godkänna vid propositionen fogade förslag till kungörelse om ändring i 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 416), kungörelse om ändring i 1947 års allmänna familjepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 417), förordning om tillägg till förordningen den 1 juni 1951 (nr 335) om ändrade bestämmelser rörande avgångsåldern för civila statstjänstemän, m. m., kungörelse om ändrad lydelse av 10 § 2 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 (nr 418) samt kungörelse om ändrad lydelse av 9 § 2 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för folkskolan den 30 juni 1947 (nr 420), *dels* besluta, att det högsta belopp, varmed tjänstepension enligt övriga i propositionen berörda pensionsbestämmelser må utgå efter pensionstagares frånfälle, höjes från 800 kronor till 1 000 kronor, *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad i propositionen förordats utfärda föreskrifter om det för hel pension erforderliga antalet tjänstår för vissa akademiska lärare, pensionsbestämmelser för vissa befattningshavare vid Stockholms och Göteborgs högskolor samt folkliga musikskolan i Arvika ävensom fruktodlingsskolor, ändrade bestämmelser om pensionsklass för vissa SPA-reglementet underkastade befattningshavare, ändrade bestämmelser om pensionsförmåner till befattningshavare vid statens krisorgan och bestämmelser om pensionsreglering för vissa förutvarande anställningshavare vid av staten övertagna enskilda järnvägar och efterlevande till sådana anställningshavare, *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som kan erfordras vid genomförandet av de ifrågavarande förslagen, samt *dels* medge att universitetskanslern, f. d. landshövdingen Arthur Natanael Thomson, så länge han i oavbruten följd innehar kanslersämbetet, bibehålles vid den rätt till pensionsförmåner, som skulle ha tillkommit honom, därest han kvarstått i landshövdingeämbetet.

Förenämnda författningsförslag äro av följande lydelse.

Förslag

till

kungörelse om ändring i 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 416).

Härigenom förordnas, dels att 7 § 2 mom., 12 § 2 mom., 14 § 2 mom. samt 31 och 34 §§ 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente den 30 juni 1947¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, dels att 36 § samma reglemente skall upphöra att gälla, dels ock att nuvarande 37 § reglementet skall betecknas 36 §.

7 §.

2 mom. För följande befattningar inträder pensionsåldern vid den i 4 mom. angivna tid efter det befattningshavaren uppnått nedan angivna levnadsålder:

A. Ordinarie befattningar.

Lönegrad	Levnadsår	Lönegrad	Levnadsår
Ca 1—16	60	Ma 23 (förvaltare)	60
» 17—37	65	» 23 (löjtnant)	50
Co 1—25	65	» 27	50
Ma 10, 11	50	» 30, 33	55
» 14	55	» 37	60
» 16, 19	50	Mo 1—25	65
» 21	60	Coa 1	63
		Cob 1	63

B. Extra ordinarie befattningar.

Lönegrad	Levnadsår	Lönegrad	Levnadsår
Ce 1—16	60	Cs 1—25	65
» 17—37	65	Me 10, 11, 16, 19	50

För här — — — års ålder.

Utan hinder — — — riksdagens beslut.

För ovan — — — särskild pensionsålder.

¹ Senaste lydelse, se beträffande 7 § 2 mom. och 14 § 2 mom. 1951:403, beträffande 12 § 2 mom. 1949:255 samt beträffande 31 och 34 §§ 1948:589.

12 §.

2 mom. Tjänstepension utgår — — — pensionstagarens frånfälle.

Vid tillämpning av bestämmelsen i första stycket iakttages, att för tiden efter frånfället utgående pensionsbelopp icke må sammanlagt överstiga 1 000 kronor.

14 §.

2 mom. För befattning — — — inom lönegraden.

Löneklass	Begynnelse- underlag kronor
<i>Löneplan nr 1.</i>	
— — — —	— — — —
<i>Löneplan nr 2.</i>	
— — — —	— — — —
<i>Löneplan nr 3.</i>	
— — — —	— — — —
<i>Löneplan nr 4.</i>	
— — — —	— — — —

Såsom undantag från vad nu sagts skall gälla, att för befattning för vilken gäller en pensionsålder av 50 år, såsom begynnelseunderlag skall tillämpas det för respektive slutlöneklass angivna beloppet minskat med 108 kronor i löneklass 4—15, 120 kronor i löneklass 16—19, 168 kronor i löneklass 20—23, 192 kronor i löneklass 24—28 samt 204 kronor i löneklass 29—40, dock att sådan minskning av underlaget icke skall äga rum i fråga om pensionstagare, som från pensionsavgången intill fyllda 60 år i en följd eller i sådan omfattning, som av Kungl. Maj:t prövats därmed likvärdig, varit innehavare av för pensionerad personal avsedd arvodesbefattning vid försvaret.

31 §.

Femte huvudtiteln.

Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården.

För befattning såsom chef, tillika läkare, vid skola tillhörande barna- och ungdomsvården skall tillämpas det tjänstepensionsunderlag, som enligt 14 § gäller för 36 löneklassen å löneplan nr 1.

34 §.

Tionde huvudtiteln.*Sjöbefälsskolorna.*

Beträffande tid för inträdet av pensionsåldern för vissa tjänstemän samt i fråga om rektorsbefattning skola de i 32 § 2 mom. meddelade bestämmelserna äga motsvarande tillämpning.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1952.

Förslag

till

kungörelse om ändring i 1947 års allmänna familjepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 417).

Härigenom förordnas, *dels* att 9 § 2 mom. samt 20 och 23 §§ 1947 års allmänna familjepensionsreglemente den 30 juni 1947¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, *dels ock* att 25 § samma reglemente skall upphöra att gälla.

9 §.

2 mom. För befattning — — — inom lönegraden.

Löneklass	Familjepensions- underlag kronor
<i>Löneplan nr 1.</i>	
— — — — —	
<i>Löneplan nr 2.</i>	
— — — — —	
<i>Löneplan nr 3.</i>	
— — — — —	
<i>Löneplan nr 4.</i>	
— — — — —	

¹ Senaste lydelse, se beträffande 9 § 2 mom. 1951:404 samt beträffande 20 och 23 §§ 1948:590.

20 §.

Femte huvudtiteln.

Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården.

För befattning såsom chef, tillika läkare, vid skola tillhörande barna- och ungdomsvården skall tillämpas det familjepensionsunderlag, som enligt 9 § 2 mom. gäller för 36 löneklassen å löneplan nr 1.

23 §.

Tionde huvudtiteln.

Sjöbefälsskolorna.

I fråga om rektorsbefattning skola de i 21 § 1 mom. meddelade bestämmelserna äga motsvarande tillämpning.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1952.

Förslag

till

förordning om tillägg till förordningen den 1 juni 1951 (nr 335) om ändrade bestämmelser rörande avgångsåldern för civila statstjänstemän, m. m.

Härigenom förordnas, att i förordningen den 1 juni 1951 om ändrade bestämmelser rörande avgångsåldern för civila statstjänstemän, m. m. skall införas en ny paragraf, betecknad 9 a §, av följande lydelse.

9 a §.

För professor, laborator (motsvarande) i lönegraden Ca eller Ce 33, docent och forskardocent vid universiteten och högskolorna samt för professor vid farmaceutiska institutet, gymnastiska centralinstitutet och Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut ävensom för director musicus skall pensioneringsperioden omfatta tiden från utgången av den tolv månadersperiod, räknat från och med den 1 juli till och med den 30 juni, varunder tjänstemannen uppnått den mot pensioneringsperiodens nedre gräns svarande levnadsåldern, till utgången av motsvarande tolv månadersperiod, varunder han uppnått den levnadsålder som motsvarar pensioneringsperiodens övre gräns.

Avgång under pensioneringsperioden må äga rum endast vid utgången av juni månad, därest icke avgången påkallas av nedsatt arbetsförmåga eller den myndighet som äger att från tjänsten entlediga, eljest finner skäl medgiva att avgången sker vid annan tidpunkt.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1952.

Förslag

till

kungörelse om ändrad lydelse av 10 § 2 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 (nr 418).

Härigenom förordnas, att 10 § 2 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

10 §.

2 mom. Tjänstepension utgår — — — pensionstagarens frånfälle.

Vid tillämpning av bestämmelsen i första stycket iakttages, att för tiden efter frånfället utgående pensionsbelopp icke må sammanlagt överstiga 1 000 kronor.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1952.

Förslag

till

kungörelse om ändrad lydelse av 9 § 2 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för folkskolan den 30 juni 1947 (nr 420).

Härigenom förordnas, att 9 § 2 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för folkskolan den 30 juni 1947¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

¹ Senaste lydelse, se 1949:257.

9 §.

2 mom. Tjänstepension utgår — — — pensionstagarens frånfälle.

Vid tillämpning av bestämmelsen i första stycket iakttages, att för tiden efter frånfället utgående pensionsbelopp icke må sammanlagt överstiga 1 000 kronor.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1952.

I anslutning till förslag, som i annat sammanhang har förelagts riksdagen, upptages i förevarande proposition förslag till ändringar i 1947 års pensionsreglementen. Sålunda föreslås ändrade pensionsunderlag för chef, tillika läkare vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården samt upphävande av nu gällande särbestämmelser om pensionsunderlag för lotspersonal, lokeldare och lokförare samt vissa tjänstemän vid bank- och fondinspektionen. Förslag framlägges också om höjning från 800 kronor till 1 000 kronor av det högsta belopp, varmed tjänstepension må utgå efter pensionstagares frånfälle.

Vidare förordas särskilda bestämmelser om reguljär avgångsdag för akademiska lärare, varjämte förslag framlägges om pensionsreglering för vissa befattningshavare vid Stockholms och Göteborgs högskolor genom anslutning till SPA-reglementet. För lärarpersonalen vid folkliga musikskolan i Arvika förordas vissa ändrade bestämmelser i nyssnämnda reglemente, som vidare förutsättes bli tillämpligt vid fruktodlingsskolor.

I propositionen föreslås även ändringar i pensionsbestämmelserna för befattningshavare vid statens krisorgan samt ändrad pensionsklass för vissa SPA-reglementet underkastade kommunala befattningshavare.

Härjämte förordas i propositionen pensionsreglering för vissa förutvarande anställningshavare vid av staten övertagna enskilda järnvägar och efterlevande till sådana anställningshavare.

Beträffande vad departementschefen anført vid ärendets behandling inför Kungl. Maj:t får utskottet, i den mån ej redogörelse lämnas i det följande, hänvisa till propositionen. De olika frågor, som behandlas i propositionen, äro följande:

Av lönegradsuppflyttningar m. m. föranledda ändringar i pensionsreglementena (prop. s. 9—11).

Maximibeloppet av tjänstepension för tid efter pensionstagares frånfälle (prop. s. 11).

Vissa med universitetslöne regleringen sammanhängande pensionsfrågor (prop. s. 12—38).

Fråga om reglering av pensionsförhållandena för innehavaren av universitetskanslersämbetet (prop. s. 38 och 39).

Pensionsreglering för lärarpersonal vid folkliga musikskolan i Arvika m. m. (prop. s. 39).

Ändrad pensionsklass för vissa SPA-reglementet underkastade befattningshavare (prop. s. 40—44).

Ändringar i pensionsbestämmelserna för befattningshavare vid statens krisorgan (prop. s. 44—50).

Pensionsreglering för vissa förutvarande anställningshavare vid av staten övertagna enskilda järnvägar m. fl. (prop. s. 51—58).

I anledning av Kungl. Maj:ts förslag om ändrad pensionsklass för vissa SPA-reglementet underkastade befattningshavare har väckts två likalydande motioner avseende placering i förhöjd pensionsklass av hemvårdarinnor. Utskottet lämnar i det följande en redogörelse för innebörden av dels Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, dels ock motionerna.

I en den 22 december 1951 dagtecknad framställning har *Tjänstemännens centralorganisation* hemställt, att åtgärder vidtages för att SPA-anslutna sjuksköterskor, barnmorskor, heltidsanställda hemvårdarinnor och tandsköterskor skall erhålla den placering i högre pensionsklass enligt SPA-reglementet, som betingas av för dem gällande lönegrader.

I fråga om hemvårdarinnorna går yrkandet ut på en höjning i pensionsklass från 1: 8 (motsvarande lönegraden 5) till 1: 10 (motsvarande lönegraden 7) med hänsyn till att dessa befattningshavare enligt överenskommelse med Svenska stadsförbundet fr. o. m. den 1 januari 1951 skall vara hänfödda till lönegraden 7. Beträffande tandsköterskorna vid den statsunderstödda folktandvården har TCO erinrat, att enligt SPA-reglementet all tandsköterskepersonal är hänförd till pensionsklass 1:11 (motsvarande lönegraden 8), trots att skilda lönegrader gäller för olika kategorier tandsköterskor. Sålunda är sköterskor vid distriktstandpolikliniker hänfödda till lönegraderna 8 eller 9 och vid centraltandpolikliniker till lönegraderna 8 eller 10.

TCO har hemställt, att ändringarna för sjuksköterskor, barnmorskor och hemvårdarinnor skall genomföras med verkan fr. o. m. den 1 januari 1951.

Över framställningen har utlåtanden avgivits av *statens pensionsanstalt* samt av styrelserna för *Svenska landskommunernas förbund*, *Svenska landstingsförbundet* och *Svenska stadsförbundet*.

Framställningen beträffande *sjuksköterskorna* och *barnmorskorna* har i princip tillstyrkts av de berörda kommunförbunden. Statens pensionsanstalt har förklarat sig inte vilja motsätta sig de avsedda höjningarna i pensionsklass för de båda sist nämnda befattningshavargrupperna.

I fråga om *hemvårdarinnorna* har såväl pensionsanstalten som kommunförbunden ansett sig inte kunna tillstyrka högre pensionsklass än 1:9 (motsvarande lönegraden 6). Pensionsanstalten har i denna fråga närmare anfört följande.

För heltidsanställd hemvårdarinna, till vilkens avlöning staten bidrager, är pensionsklassen angiven i SPA-reglementet. För närvarande gäller pensionsklassen 1:8. TCO:s hemställan går ut på att pensionsklassen skall bli 1:10 med hänsyn till att i stad anställd hemvårdarinna för närvarande avlönas enligt lönegraden 7. Enligt vad pensionsanstalten inhämtat under hand från landskommunernas förbund är emellertid hos landskommun anställd hemvårdarinna i allmänhet placerad i lönegraden 6. Sådan hemvårdarinna skulle alltså för närvarande icke kunna hänföras till högre pensionsklass än 1:9.

Med hänsyn till att olika lönegrader förekomma för detta slag av befattningar kunde ifrågasättas, att bemyndigande skulle givas pensionsanstalten att bestämma pensionsklass för varje särskild befattning. Vissa skäl i övrigt skulle även tala för en sådan åtgärd. Då detta emellertid skulle förutsätta registrering av befattningarna enligt 3 § SPA-reglementet, kan pensionsanstalten vid nu rådande starka arbetsanhopning i anstalten icke tillstyrka en dylik reform beträffande denna grupp av befattningshavare. Anstalten föreslår därför på denna punkt icke annan ändring än att pensionsklassen för hemvårdarinnorna i reglementet fastställas till 1:9 i stället för 1:8.

TCO:s förslag att *tandsköterskas* pensionsklass, som nu är 1:11 oavsett löneställningen, skall differentieras med hänsyn till lönegraden har tillstyrkts av pensionsanstalten och styrelserna för de berörda kommunförbunden, landstingsförbundet och stadsförbundet.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

För de till SPA anslutna befattningarna gäller, att pensionsförmånernas storlek bestämmas med utgångspunkt från de pensionsunderlag som har fastställts för de pensionsklasser befattningarna hänförs till. Beträffande vissa befattningar är pensionsklassen angiven i SPA-reglementet, medan det i andra fall ankommer på statens pensionsanstalt att enligt i reglementet uppdragna riktlinjer bestämma densamma. Då pensionsanstalten bestämmer pensionsklassen, har anstalten bl. a. att beakta pensionsunderlagets storlek för jämförlig statlig befattning. Pensionsklassen är i allmänhet angiven i reglementet i fråga om befattningar, för vilka avlöningsbestämmelser finnes meddelade i författning eller för vilka i annat fall enhetliga bestämmelser om avlöningens storlek tillämpas. Även då nyss angivna förutsättning inte är för handen men t. ex. jämförlig statlig befattning inte finnes, har pensionsklassen fixerats i SPA-reglementet.

Bland befattningshavare, för vilka pensionsklassen har angetts i SPA-reglementet, befinner sig vissa sjuksköterskor, barnmorskor, hemvårdarinnor och tandsköterskor. TCO har i fråga om de tre förstnämnda grupperna yrkat på höjda pensionsklasser med anledning av fr. o. m. den 1 januari 1951 genomförda lönegradsuppflyttningar och beträffande tandsköterskorna har TCO hemställt om differentiering av pensionsunderlagen med hänsyn till att skilda lönegrader gäller för olika kategorier befattningshavare. Yrkandena har i princip tillstyrkts vid remissbehandlingen.

I fråga om hemvårdarinnorna har dock varken de hörda kommunförbunden eller statens pensionsanstalt ansett sig kunna tillstyrka högre pensionsklass än som motsvarar lönegraden 6 under det att framställningen på denna punkt går ut på pensionsklass motsvarande lönegraden 7.

Beträffande frågan om ikraftträdandet av de ifrågasatta höjningarna för sjuksköterskor, barnmorskor och hemvårdarinnor har pensionsanstalten uttalat, att desamma inte bör få i enlighet med yrkandet gälla fr. o. m. den 1 januari 1951 utan tidigast fr. o. m. innevarande års ingång.

För egen del finner jag inte anledning till erinran mot att högre pensionsklasser blir gällande för ifrågavarande personalgrupper. I fråga om hemvårdarinnorna kan jag emellertid, med hänsyn till löneställningen för de hos landskommunerna anställda befattningshavarna och till svårigheten att för hemvårdarinnorna genomföra en differentiering, inte förorda högre pensionsklass än som svarar mot lönegraden 6.

I anledning av vad pensionsanstalten anfört beträffande formen för fastställandet av pensionsklass för sjuksköterskor och barnmorskor i öppen vård vill jag i syfte att underlätta pensionsanstaltens arbete förorda sådana anordningar att ändringar i pensionsklass för dessa grupper kan genomföras utan att detta förutsätter reglementsändring. Jag anser sålunda att frågan härom inte behöver hänskjutas till 1951 års pensionsutredning. Utredningen bör dock vara oförhindrad att, om det anses erforderligt, taga upp problemet till förutsättningslös prövning i större sammanhang.

Vad beträffar frågan om den tidpunkt från vilken de högre pensionsklasserna skall kunna få gälla för sjuksköterskor, barnmorskor och hemvårdarinnor vill jag erinra att t. ex. de statligt anställda sjuksköterskorna fick motsvarande förhöjning av pensionsunderlagen först fr. o. m. den 1 juli 1951. Denna tidpunkt torde därför vara den tidigaste som kan komma i fråga i förevarande sammanhang. Med hänsyn till det avsevärda merarbete för pensionsanstalten som skulle uppkomma om ändringarna i pensionsklass skall gälla från tidigare tidpunkt än den 1 januari 1952 anser jag emellertid, att längre gående generell retroaktivitet inte bör komma i fråga. Personalintressena torde dock kunna tillgodoses utan att större arbetstekniska olägenheter behöver uppstå, om de nya pensionsklasserna visserligen fastställes att gälla fr. o. m. den 1 januari 1952 för personal, som är i tjänst vid denna tidpunkt, men får tillämpas för befattningshavare, som har avgått ur tjänst under andra halvåret 1951. Härvid behöver omräkning praktiskt taget inte göras annat än för de sistnämnda. Jag vill med åberopande av det nu sagda förorda, att ifrågavarande ändringsbestämmelser till SPA-reglementet sättes i kraft på sätt jag nyss angivit. För tandsköterskornas del bör ändring i SPA-reglementet göras fr. o. m. den 1 juli 1952. Vad statens pensionsanstalt särskilt har anfört beträffande pensionsklassbestämning för distriktsbarnmorskebefattningarna föranleder ingen erinran från min sida.

I två likalydande *motioner*, väckta den ena inom första kammaren av herr *Aman* (I:478) och den andra inom andra kammaren av fröken *Höjer m. fl.* (II:642), har hemställts, att riksdagen måtte besluta att hemvårdarinna, som är underkastad SPA-reglementet, skall placeras i pensionsklass 1:10 under den i motionen II:642 angivna förutsättningen rörande högre lönegradsplacering för landskommunernas hemvårdarinnor.

Till stöd för ifrågavarande förslag anföres i motionen II:642 följande.

Vid förhandlingar mellan Svenska landskommunernas förbund och Sveriges kommunaltjänstemannaförbund den 22 april 1952 har överenskommelse träffats om att hemvårdarinnorna hos landskommunerna skola placeras i lönegrad 7. Den högre lönegradsplaceringen skall gälla fr. o. m. den 1 januari 1952. Den träffade överenskommelsen är preliminär så till vida att dess giltighet är beroende av att parterna senare träffa överenskommelse om lönetillägg för år 1952 till landskommunernas tjänstemän. Man torde kunna räkna med att överenskommelse härom kommer att träffas under instundande maj månad.

Av det anförda framgår att *numera* en enhetlig placering i lönegrad 7 i princip fastställts för hemvårdarinnorna. Motiveringen för att hänföra dem till pensionsklass 1:9 har härigenom förlorat sin giltighet. Hemvårdarinnorna böra nu placeras i pensionsklass 1:10. Frågan om en differentiering kan nu icke längre vara aktuell.

Man torde kunna förutsätta att utskottsbehandlingen av detta ärende upptages vid en tidpunkt, då den tidigare nämnda överenskommelsen blivit definitiv. Hinder synes då icke möta att riksdagen beslutar att hemvårdarinnorna skola vara placerade i pensionsklass 1:10.

Utskottet. I förevarande proposition framlägges till en början vissa förslag till ändringar i 1947 års pensionsreglementen, vilka föranledes av dels utskottet i andra sammanhang tillstyrkta, dels ock utav riksdagen redan beslutade lönegradsuppflyttningar m. m. Granskningen av dessa förslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

I propositionen föreslås vidare en provisorisk förhöjning av maximibeloppet av tjänstepension för tid efter pensionstagares frånfälle från 800 till 1 000 kronor. Detta förslag finner sig utskottet böra tillstyrka.

Likaså tillstyrker utskottet bifall till propositionen, i vad densamma avser *dels* vissa med universitetslöneregleringen sammanhängande pensionsfrågor, innebärande bl. a. förslag om tillskapande av reguljär avgångsdag för akademiska lärare samt SPA-anslutning av vissa befattningshavare vid Stockholms och Göteborgs högskolor, *dels ock* reglering av pensionsförhållandena för innehavaren av universitetskanslersämbetet.

Med erinran att utskottet i annat sammanhang tillstyrkt bifall till av Kungl. Maj:t framlagda förslag angående omorganisation av folkliga musikkolan i Arvika samt rörande löne reglering för lärarpersonalen vid samma skola ävensom för personal vid fruktodlingsskolor tillstyrker utskottet i förevarande proposition förordad pensionsreglering för här avsedda befattningshavarkategorier.

Beträffande frågan om ändrad pensionsklass för vissa SPA-reglementet underkastade befattningshavare har utskottet funnit sig kunna biträda Kungl. Maj:ts förslag utom i vad angår hemvårdarinnorna, i vilket hänseende utskottet tillstyrker bifall till det i motionerna I:478 och II:642 framställda yrkandet om dessa befattningshavares uppflyttning i pensionsklass 1:10 under förutsättning att Svenska landskommunernas förbund och Sve-

riges kommunaltjänstemannaförbund, vilka nyligen träffat preliminär överenskommelse om att hemvårdarinnorna hos landskommunerna skall placeras i lönegrad 7 räknat från och med den 1 januari 1952, träffar definitiv överenskommelse därom. I skrivelse till utskottets vederbörande avdelning den 15 maj 1952 har förbunden förklarat sig utgå från att slutlig överenskommelse om hemvårdarinnornas uppflyttning i 7 lönegraden kommer till stånd under innevarande år. Beträffande den tidpunkt, från vilken den högre pensionsklassen för hemvårdarinnorna skall kunna få gälla, synes det böra ankomma på Kungl. Maj:t att träffa avgörande; för egen del har förbunden enats om att föreslå tidpunkten den 1 januari 1953.

Mot propositionsförslaget, i vad det avser ändringar i pensionsbestämmelserna för befattningshavare vid statens krisorgan, har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Vad slutligen angår det i propositionen framlagda förslaget till pensionsreglering för vissa förutvarande anställningshavare vid av staten övertagna enskilda järnvägar m. fl. finner utskottet detsamma innebära en skälig förbättring av pensionsnivån för här ifrågakvarande pensionärer, varför förslaget tillstyrkes av utskottet.

Under återopande av det anförda och då propositionsförslaget i övrigt ej givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. godkänna vid statsrådsprotokollet över civilärenden för den 31 mars 1952 fogade förslag till

1) kungörelse om ändring i 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 416),

2) kungörelse om ändring i 1947 års allmänna familjepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 417),

3) förordning om tillägg till förordningen den 1 juni 1951 (nr 335) om ändrade bestämmelser rörande avgångsåldern för civila statstjänstemän, m. m.,

4) kungörelse om ändrad lydelse av 10 § 2 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 (nr 418),

5) kungörelse om ändrad lydelse av 9 § 2 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för folkskolan den 30 juni 1947 (nr 420),

II. besluta, att det högsta belopp, varmed tjänstepension enligt övriga i statsrådsprotokollet över civilärenden för den 31 mars 1952 berörda pensionsbestämmelser må utgå efter pensionstagares frånfälle, höjes från 800 kronor till 1 000 kronor,

III. bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet över civilärenden för den 31 mars 1952 förordats utfärda

1) föreskrifter om det för hel pension erforderliga antalet tjänstår för vissa akademiska lärare,

2) pensionsbestämmelser för vissa befattningshavare vid Stockholms och Göteborgs högskolor samt folkliga musikskolan i Arvika ävensom fruktodlingsskolor,

3) ändrade bestämmelser om pensionsförmåner till befattningshavare vid statens krisorgan,

4) bestämmelser om pensionsreglering för vissa förutvarande anställningshavare vid av staten övertagna enskilda järnvägar och efterlevande till sådana anställningshavare,

IV. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I:478 och II:642 bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad utskottet ovan förordat utfärda ändrade bestämmelser om pensionsklass för vissa SPA-reglementet underkastade befattningshavare,

V. bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som kan erfordras vid genomförandet av de under I—IV angivna förslagen,

VI. medgiva, att universitetskanslern, f. d. landshövdingen Arthur Natanael Thomson, så länge han i oavbruten följd innehar kanslersämbetet, bibehålles vid den rätt till pensionsförmåner, som skulle ha tillkommit honom, därest han kvarstått i landshövdingeämbetet.

Stockholm den 20 maj 1952.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 188.